

usa laudabili, ut pro solutione debitorum contractorum nomine Ecclesias, & non nomine privato. At in ipsa collatione beneficii non potest, sed etiam simonia, si convenienter cum eo, cui conferit beneficium, ut daret aliquid ex fructibus.

13 Hinc excusat statutum, quod in Hispanie, & aliquibus in provinciis viget, ut Papae dentur annate, id est dimidiat fructus beneficii a principio temporis, quo aliquis acquisivit beneficium, usque ad certum tempus. Hinc etiam non sunt simoniaci dantes primos fructus in curia, & solventes taxas bullarum, & ceterorum, secundum stylum curiae. Ratio, quia haec non conferunt in premium spiritualium, sed pro necessitate curiae, & ministeriorum ejus, volente Pontifice.

14 Hinc etiam excusat, quod recipit Papa ob ingressus, vel coadjutoris, non enim in premium pretio, sed in quamdam honestam sustentationem dignitatis Apollonicae. Sic Nav. c. si quando, de restitu. except. 20. num. 9. & dict. num. 11, ea conditione, factem tacita, impetrari, ut si in vita Pape concedentes non habuerint effectum, possint per successorem revocari; & n. 12, etiam dicit, postea eumdem, qui concessit, ex iusta causa revocare: quod idem omnino repetit except. 21, in confirmatione oppositorum, num. 1, ubi addit, quod compositions, que sunt apud Sedem Apostolicam applicando aliqua temporalia ad aliqua opera pia, non sunt per viam contractus, & pretii rerum spiritualium, sed per viam cuiuslibet penitentiae, & gratiarum actionis, quae impleta nullam aliam obligationem inducent inter componentem, & compositum, quam alia obsequi, & elemosynae: unde potest successor revocare, quia ea compositione per hominem Papa respicit, non successori; immo potest idem Papa ex iusta causa revocare.

15 Quarto infertur, quid dicendum de statuto, vel conseruendo, ut cum sit electio ad beneficium, vel beneficii posse traditur, aliquid largitatur novus beneficiarius? Dicendum enim est, quod si convertatur in privatam utilitatem aliorum beneficiatorum, ut prandium, &c. est simonia; & si dannatur, facetus, & simon, & in Trid. cap. 24. c. 12. de reform. Si vero converti debet in aliis pios, ut in fabricam, vel in alia opera pia, sicut quidam dicant, si tale omnis imponatur praebenda, fucus si ipsi beneficiario; at verius est, licere tale statutum, & confitudinem, & sic debere observari: & potest non tradi posse praebenda, donec solvatur, quia id non recipitur in premium beneficii, sed est ut modus, & conditio, & omnis beneficio annexum. Immò si quis antiquitus solita erat eam pro utilitate privatorum Canonicorum, non possunt modo capi etiam ad opera pia.

16 Hinc confutetur Ecclesiarium, tam cathedralium, quam collegiarium, & parochialium, ut novi residentes non lucentur fructus primi, secundi, vel aliorum annorum, vel certam partem eorum; sed quod ceteris antiquibus accredit, est iam revocata, etiam si fit immemorialis, vel etiam statutum per motum proprii Pii Quintianno 1570, in declaracione decreti citati Trident. latum, in quo praecepit, ut statim novi residentes lucentur omnes fructus. Sic Guit. 99. canon. c. 29. num. 29. & dicit sic conclusum fuisse, agitata lite super hoc. Et dicit numer. 30. quod in illa Ecclesia Civitateni est confutato immemorialis, quod novi residentes non lucentur fructus primi anni, sed accreditant antiquis; at post eorum obtinuit totidem fructus ipsi referuntur pro solutione debitorum, & funeralium: & cum multi viri docti hoc damnarent, confutus de hoc Papa remise rem ad Cardinales, qui declararunt esse licitum, quia quod differtur, non auferunt: & sic dicit hodie observari.

17 Quinto infertur esse simoniā, cum quis renunciat beneficiū suū in favore alij, ut ille, vel alius renunciet illud, vel alij in favore alij; vel suffragatur quippe alij in aliqua electione ad beneficium, ut ille suffragetur in altera: vel renunciat beneficiū suū simpliciter, ut alius ibi impetrat illud ab Episcopo, vel ab alio collatore: vel si Episcopus conferat alij beneficiū ea lege, ut postea reliquerit: vel si promitterat beneficiū pro voce electionis, vel pro electione non impedienda. Similiter est simoniā dicere: non placet nisi de tali, nisi placet tibi de tali. Sic Reibn. de pacif. posse. num. 118. Syb. verbo simonia, 9. 3. dict. 4. Ang. Simonia 3. num. 2. 3. Addunt tamen Syb. ibi. & Ang. num. 3. quod si est consecutus, ut exauditus uno, alter exaudiatur, posset petere servari eam confutendum: argum. c. quia igitur, 63. dict. c. cum omnes, de confit.

18 Sexto infertur, esse simoniā, quando plures clerici habentes praesentare ad duo beneficiū convenientiū, ut pro nullo alio suffragium ferant, nisi pro seipsum, donec omnes obtinuerint ea beneficū. Sic Nav. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 21.

19 Septimo infertur, quod si quis sponzionem faciat cum Episcopo centum aureorum, quod non conferat tale beneficium, & Episcopū ut lucetur, conferat, uterque est simoniā. Sic Nav. summa Lat. c. 23. num. 105. Capua libr. 2. dict. 6. 95. num. 24.

20 Octavo infertur, quod si duo se opponant beneficū, & alter velit alteri opponere defeculum verum, licet improbatum, ut irregularitatem occultam, si pretio, vel pe-

cunia promissa, vel pensione promissa conveniat, ut non opponat, est simoniā. Sic Nav. lib. 5. consil. titul. 3. de simon. consil. 3. Manuel 2. tom. summa, c. 65. num. 8.

21 Nonū infertur, quid dicendum sit in hoc casu: Petrus init padum cum aliquo, scilicet Paulo, ut favaret illi ad obtainendum beneficium, & promiscit te confundens constitutioni pensionis super illud: fuit illi Paulus, & sic obtinuit Petrus beneficium, quo obtento, noluit Petrus continere pensioni; sed promisit, se illi open laturum, ut obtinet aliud beneficium; & sic open culit, quia mediante Paulus obtinuit; & sic open culit, quia promisit eti aliquid pro favore ad beneficium, at alter non implievit promissum, ite ex parte ejus fuit incompleta: at in secundo casu nulla fuit simoniā, quia pro ope in beneficium nil temporalē datum est, nec remisum: nam promisito illa de constituta pensione super beneficium, cum fuerit simoniā debet, cum nullis valoris; & sic non est remisum aliud debet, id est, ex honestate, & gratitudine, cujus debiti remisio non inducit simoniā. Sic Nav. lib. 5. consil. tit. de simon. consil. 42.

22 Decimō infertur, quid dicendum sit in hoc casu. Quidam petit a patrone, ut illum praesentaret ad dignitatem, & que facilius cam obtineret, obtulit se reliquum beneficium simplex in manibus Ordinarii, ut illud conferret, cui veler. Sic Nav. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 23. dict. in conscientia non esse simoniā, quia id non obtulit ut premium, nec ut caulin principalem, sed impulsivam, ut qui servit Episcopo, sperans ab ipso beneficium. Idem Manuel 2. tom. cap. 6. num. 4. Similiter dicit Nav. ibi. consil. 72. non esse simoniācum in foro conscientiae Episcopum, qui cum contulit eidem beneficium ex pacto inito, ut alter solveret quadam impensis in lite ad privandum eo posse fore, quando talis solutio non fuit causa principalis dandi, immo ea non facta, nihilominus daret illi beneficium.

23 Undecimō infertur, quod si duo convenient, ut alter resignet beneficium in favorem alterius, modo convenientia tanta pensioni de licentia Pape, at convenient inter alios, ut exprimat maiorem valorem beneficii, quam revera est, ut sic Pontificis tanta pensioni consentiat (sciens enim verum valorem, non admittaret tam amplam pensionem) fuit simoniā. Primo, quia convenient inter eos de admittenda, & solvenda pensione pro beneficii refrigeratione invalidis posta, & sine legitima Pape licentia, culmea licentia sit subrepititia, & sic perinde sit, ac si non esset habita. Secunda, quia revera alter non resignasset beneficium, nisi ex pacto inito de mendacio dicendo, ut sic obtineretur major penitus, quae quid temporale est. Tertiū, quia si daret beneficium alij, ut falso tellaretur me ei confanguineum Petri, ut sic mihi aliqui legaret, simoniā esset. Sic concludit Nav. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 75. ubi dicit fucus esse, si folum mendacum, folia simoniā. Et sic explicandus est ipsummet Navar. ibi, non esse simoniā.

D U B I U M X X V I .

An non tantum sit simoniā conferre aliquid colatori rei spiritualis, ut beneficiū pro collatione, sed etiam sit simoniā conferre aliquid mediatori, seu intercessori, ut intercedat pro ta. li. collatione.

1 Aliqui censent non esse simoniā, sed etiam peccatum mortale; quia est turpissima sollicitudo ad parandum beneficiū, & sic non incurrit sc̄ientia poena juris rei, sed etiam non incurrit sc̄ientia poena rei. Ratio, quia Episcopus gratia, sed solum emit sollicitudinem alterius, & non beneficiū pro voce electionis, vel pro electione non impedienda. Similiter est simoniā dicere: non placet nisi de tali, nisi placet tibi de tali. Sic Reibn. de pacif. posse. num. 118. Syb. verbo simonia, 9. 3. dict. 4. Ang. Simonia 3. num. 2. 3. Addunt tamen Syb. ibi. & Ang. num. 3. quod si est consecutus, ut exauditus uno, alter exaudiatur, posset petere servari eam confutendum: argum. c. quia igitur, 63. dict. c. cum omnes, de confit.

2 Sexto infertur, esse simoniā, quando plures clerici habentes praesentare ad duo beneficiū convenientiū, ut pro nullo alio suffragium ferant, nisi pro seipsum, donec omnes obtinuerint ea beneficū. Sic Nav. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 21.

3 Prima conclusio. Simoniā est non tantum dare collatori rei spiritualis, sed etiam dare mediatoribus, seu intercessoribus ut intercedant apud ipsum collatorē. Probatur ex cap. presentium, 1. quæst. 5. ubi Urbanus II. damnat simoniācum, cum, quod dedic pecuniam eidem, ut obtinaret ab Episcopo ordinis. Item quia hic pecunia data paratiam ad spirituale; & sic non dicitur gratis comparare,

sed pretio. Hanc tenent Soto proxime citatus, Innoc. etiam de stat. & qualit. num. 2. in fine, & ibi Bellamira, & ibi Batrio num. 8. Panorm. ibi, num. 3. Felic. cap. tanta, de simonia, Syb. verbo simonia, 9. 6. & 9. 8. dict. 5. Armi ibi, num. 9. Ang. simonia 3. num. 25. Ros. simonia 1. num. 34. Nav. summa Lat. cap. 23. num. 106. vers. ad 5. & num. 107. vers. ad 7. vers. ad 8. & vers. ad 9. & summa Hispan. cap. 25. num. 116. & lib. 5. consil. titul. 3. de simon. consil. 5. & 32. & titul. de sententia excommunicati, consil. tit. 3. de simon. consil. 42. ubi haec dicit: Attento jure divino simoniā in beneficio tantum committitur, quando pro ipso beneficio pecunia datur, vel promiscitur, & non alias: at attento jure positivo per Extrav. 2. de sim. committitur, cum datus pecunia pro collatione, electione, prefessione, nominatione, favore, intercessione, fave mediatione, & alii similius actibus ad acquirendum directis, & in renunciatione, & privatione, & alii aliis ad perdendum directis.

4 Hinc sit, quod licet aliqui dicant, quid in hac simonia, nempe cum quis pretio dato pro intercessione, mediante tali intercessione obtinet beneficium, incurritur omnes poena simoniā: & sic receptio beneficii est nulla, & alter repetur restituere premium, & incurrit excommunicatione vice, Sic Nav. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 52. & summa Lat. c. 25. num. 68 dicit incurtere excommunicatione & super extrav. de datis pro iust. vel grat. num. 45. & Soto ibi supra dicit, non valere receptionem: & Armi, verbo simonia, 9. 9. dicit mediatorum non posse retinere premium. At probabile est, non incurere has poenas, & sic valere collationem, nec alterum tenet restituere premium, ut docent Doctores prima sententia; quia (ut dicimus infra) est fatus probabile, per simoniā de jure humano, qualis est haec, non incurri has poenas. Nec obstat Extrav. 2. de simonia, ubi excommunicatur mediator in simoniā, quia hic intercessor non est mediator, non enim offers alicui premium, ut conferat beneficium, sed ipsem est, qui simoniā contrahit, vendendo suas preces ad beneficium.

5 Secundo nota, quod Nav. Lat. summa cap. 23. num. 106. vers. ad 5. etiam dicit, licet dare aliud mediatori abf. quod pacto tacito, vel expreso ad habendum ipsum benevolentiam, ut vel sic obtinet beneficium, modo non detur pro obtentione tamquam pro causa principalis, sed secundaria. At dicendum est, parum referre, quod si causa principalis conferendi, ut obtinet mihi beneficium, modo non detur in premium, nec interstiti paucum tacitum, nec expressum rogandum pro obtentione beneficii, ut constat ex his, que habentur supra, dub. 12.

6 Tertio nota, quod non est illicitum premium offerre, ut concedatur potest ingredi ad alloquendū Pralatum, & petendū ab eo beneficiū, quia ingratis illud temporis poenitentia, & reducat ad memoriam, & pro labore incurso. & redeundo, non addendo preces. Sic Nav. summa Lat. c. 23. num. 106. vers. ad 5. & melius lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 46. Laud. Lop. dict. 493. in fine, & sequenti, Adriani quodlib. 9. art. 3. pof. principiū, litera B. in parvo, fol. 192. Et hoc est, quod dicit Card. & Andr. Sicutus, quos retrat & sequitur Humada super 1. part. tit. 17. l. 17. glōss. 5. quod sc̄ilicet non est simoniā, quando collator non moveretur mediatoris iniuncta. Facit etiam Innoc. tanta, de simon. num. 2. ubi dicit, quod si quis obtinuerit ordinem, vel beneficium, alij dante pecuniam non ordinari, non est simoniā, quia alij obtinuerunt erat. Facit quod dicit & verbo simonia, qu. 16. in fine, quod si Episcopus pactus est de dandū beneficium pro premium, & oblitus pati postea pura contulit, non est simoniā.

7 Quartā nota, quod aliqui limitant conclusionem, ut intelligatur, quando datur pecunia intercessori, feumediatori, cum eo, cui incumbit conferre beneficium, velād ille eligere, seu praelectare: & sic Doctores omnes citati in hoc cau loquuntur, quia tunc immediate, & proxime paratur via ad beneficium, & sic pretium videtur conferri pro beneficio, sc̄i si daret premium eidum tertio, ut intercedat apud alterum, cui non incumbit conferre, nec eliger, nec praesentare, ut ille tertius obliteret, ut detur illi beneficium: hoc enim est licitum, & nullo modo est simoniā, quia datur pro re merē temporali, non paratvia immediate, & proxime ad beneficium. Sic Gabriel Taf. que disputato calu Martis: & alii juniorē dicunt, hoc est probabile, licet sententia oppositum esse probabilitatis & consequenter ad hanc sententiam dicunt non est simoniā, nec peccatum dare aliud famulo auditori, ut obliteret suum herum, ut me proponat Regi ad beneficium, quia auditores non praesentant ad beneficium, sed Rex, & forum suffragium et tantum consultivum, & sic non paratur vel immediate ad beneficium; sc̄i si daret aliud famulo Archiepiscopi Granatenis, ut precibus ab ipso Archiepiscopo obtinaret, ut me praelectaret Regi ad beneficium, & consequenter ad hanc sententiam dicunt non est simoniā, nec peccatum dare aliud famulo auditori, ut obliteret suum herum, ut me proponat Regi ad beneficium, quia auditores non praesentant ad beneficium, sed Rex, & forum suffragium et tantum consultivum, & sic non paratur vel immediate ad beneficium; sc̄i si daret aliud famulo, ut intercedat pro illo, ut obliteret beneficium. Ad item est Nav. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 52. ubi dicit, quod volens le oppone beneficiū, & promittens eidū, quod si datur pro re merē temporali, non paratur via immediate, & proxime ad beneficium. Sic Gabriel Taf. que disputato calu Martis: & alii juniorē dicunt, hoc est probabile, licet sententia oppositum esse probabilitatis & consequenter ad hanc sententiam dicunt non est simoniā, nec peccatum dare aliud famulo auditori, ut obliteret suum herum, ut me proponat Regi ad beneficium, quia auditores non praesentant ad beneficium, sed Rex, & forum suffragium et tantum consultivum, & sic non paratur vel immediate ad beneficium; sc̄i si daret aliud famulo, ut intercedat pro illo, ut obliteret beneficium.

8 At licet hoc probabile sit, probabilitas tamen est oppositum, quia est turpissima sollicitudo ad parandum beneficiū, & sic non potest negari, direcē parari viam ad beneficium pretio, & sic est simoniā. Et videtur clarer tenere Nav. lib. 5. consil. tit. de sententia excommunicati, consil. 46. ubi dicit, est simoniā cum datur aliud famulo, ut intercedat pro illo, ut obliteret beneficium. Sic Reibn. de pacif. posse. num. 118. Syb. verbo simonia, 9. 3. dict. 4. Ang. Simonia 3. num. 2. 3. Addunt tamen Syb. ibi. & Ang. num. 3. quod si est consecutus, ut exauditus uno, alter exaudiatur, posset petere servari eam confutendum: argum. c. quia igitur, 63. dict. c. cum omnes, de confit.

9 Secunda conclusio. Licet Soto ubi supra clare videatur, est simoniā de jure divino dare pecunia mediatori pro intercessione ad beneficium; sc̄i enim probat esse

DUBIUM XXVII.

An sit simonia, non tantum venders beneficia, sed etiam actiones de se ordinatas ad obtinendum beneficium.

R Espondet affirmative. Unde simonia est dare pretium pro religione, & vacatura beneficij, vel pro electione, vel confirmatione electionis, presentatione, pro danda postulatione beneficii; vel si quis habet us ad beneficium, & illud alteri vendat. Similiter est simonia renunciare expectativam, reservam, seu regrestrum, aut quas litteras Apostolicae de provisio fbi beneficij facievis pecuniam, vel ob pensionem, nisi hoc de pensione fieri auctoritate Papæ.

DUBIUM XXVIII.

An dare beneficium pro aliis commoditatibus temporalibus ut pro munere ab obsequio, sit simonia.

S Ita prima conclusio. Simonia est dare beneficium pro aliis commoditatibus temporalibus, quae pecunia��iatur, & mensuratur, ut pro obsequio exhibito, vel exhibendo; vel si quis det in doto pro matrimonio cuiusdam confangueo contrahentis matrimonium.

S Secunda conclusio. Dare spiritualia exigenda alias commoditates, quo non mensurantur pecunia, id est, quo non solent dari, nec emi pro pecunia, non est simonia, ut dare beneficium ad conciliandam amicitiam; ac benevolentiam alieuius.

Ex his infertur primo, quod licet aliqui dicant, esse simoniā, si detur beneficium ad exonerandum se ab obligatione antidotali; seu, qua oritur tantum ex virtute gratitudinis, ut si Prelatus det aliqui beneficium hoc expresso, quod est collatio sit in remuneracione, & ad tollendam obligationem, quia ad antidotale debitum tenebatur. Sic Adrian, quodlib. 9, art. 3, libro D. fol. 193, in parvis. Brixius c. tuam, de crato, & qual. num. 7, panio ante ver. Item dicti, & ibi Inno, num. 1, in fine, & ibi Panorm, num. 3. Declus c. ad nostram, de probat, num. 5. Angel. I. sed i. lego, & consolat. ff. de petri heredit. At verius est, non esse simoniā, sed licitum, quia debitum antidotale non est propriè debitum, nee pecunia estimabilis.

Secundo infertur, quod licet aliqui dicant, esse simoniā, & utrum mutuum dare propter beneficium, at verius est, non esse simoniā, quia mutuum non est pecunia estimabilis; est tamen usura: & sic accipiens hoc modo beneficium, tenetur id resignare, quia acceptum per usum est restringendum; si tamen daretur beneficium pro obligatione mutuandi, est simonia, quia obligatio mutuandi est proprio estimabilis.

3 Tertio infertur, quod non est simonia, si Episcopus de beneficio intuitu confangueit, qui gratis dat, nihilque accipit: & de hoc latius super diximus, ubi de beneficiis.

4 Quartu infertur, quod similans se sanctum, ut consequatur beneficium, non est simoniā, quia nildat pro beneficio, immo nec teneat id resignare.

5 Quinto infertur, quod Episcopus, qui daret famulus beneficium in pretium tertii fbi per ipsos exhibiti, est simoniā, sive servitio sit, honestum, sive inhoneum. Quod contingit, quando famulus, vel non solvit stipendum, vel solvit minus debito: quia satisfacit dando beneficium, fecis si det beneficium non tamquam mercedem obsequi; quia scilicet alias solvit sufficiens stipendum famulus, licet motus tali serviū det beneficium. Et similiter servire Episcopo, intendendo ut conferat beneficium, non tamquam pretium servitii, sed ex gratia, & benevolentia cauta ex servitio, non est simonia. Et licet aliqui limitent, modo non intendat servire principaliter ob beneficium, at verius est etiam in hoc casu non est simoniā, si non, ut pretium intendatur. Immò licet validi serupulorum sit, & suscipiente simoniā non caret; si quis tertiat Episcopo gratias, eo quod speret ab ipso beneficium; at si non speret ut mercedeū servitii, sed gratis, & ex benevolentia, & gratitudine, licet principaliter speret beneficium, non est simonia.

6 Sexto infertur, quod bene potest Episcopus recipere famulum promittens certum stipendum, quotannis donec provideat, illi de beneficio, dummodo non fiat pactum quod recepto beneficio serviet gratis.

7 Septimo infertur, quod offerre dona, que vocantur munus a manu, Episcopo tamquam pretium beneficij est simonia, si vero offeratur ad conciliandam ejus amicitiam, & benevolentiam abī pacto tacito, vel expreso, ut vel sic conferat beneficium, non est simonia, licet possit esse alius peccatum. Et in hoc quod attinet ad forum conscientiae, ad hanc intentionem attendendum est: a foro externo

presumetur simonia ex quantitate doni, ex qualitate donis, & recipientis, & ex tempore, quo dantur, & ex aliis conjecturis.

8 Licit examinatores, iuxta decreta Teid. fol. 24, de re. 2, de reform. cap. 18, occasione examini ad beneficiantem, nec potis aliquid accipere, aliquo tam ipsi, quam dantes sunt simoniaci, à qua absolvit nequeant, nisi dimisit beneficiis, quae quomodocunque antea obtinebant, ad alia impotenter inhabiles reddantur: at possunt recipere salarium ex fructibus vacantis beneficii. Sed si hi fructus ad succelentem non pertinent, salarium illis Episcopis solvit.

9 Octavo infertur, quod dare beneficium propter munus à lingua, scilicet laudes, preces, adulationem, quando haec resolvantur in pretium, est simonia; quo tune contingit, quando ordinantur ad comparandam aliquam quantitatem pretio estimabilem, ut si quis conferret beneficium aliqui ex lege, ut ipsum laudaret apud Regem, ut si patet à Rege Episcopus, vel ut intercedat pro eo, at hoc consequatur. Si tamen laus, preces, & adulatione maneat in sua natura, nec resolvantur in pretium, id est, non ordinantur ad acquirendum aliquid pretio estimabile, sed tantum concurrant per modum laudis, adulationis, vel precium, tunc in foro exterio præsumit simonia, si sunt carnales, & pro indigo: at in foro conscientie non estimonia, etiam Episcopus principaliter det beneficium ob tales laudes, adulationem, vel precies. Et licet guidam hoc limitent, nisi haec deducantur in pactum (concent, enim est simoniā dare beneficium, deducendo in pactum laudes, signa benevolentia, ut quod se affabiles, aut urbanum miki ostendat;) at verius est, non esse simoniā, ut deducere in pactum, quod ad haec tenetur, est simonia, quia talis obligatio est pretio estimabilis.

DUBIUM XXIX.

An sit simonia conferre beneficium propter metum, vel minas.

1 Constat inter omnes, esse simoniā, quando haec reciduntur, ita ut sint pretium collationis: non autem, quando non reducuntur in pretium, licet aliqui absolute dicant, esse simoniā. Unde non est simonia dare beneficium ex timore amitandi gratiam, & favorem, quo quis pollet, aut ex timore incidenti in aliquas indignationes, ut si quis hoc timore audiat aliquis contellentem, non est simonia; quia ira, vel indignatio non habet rationem pretii; nihil enim pretio estimabile recipit, quia mutet.

2 At dubium est, quando fugiendo timorem, & minas, sequitur aliquod commodum temporale pretio estimabile, & ne illud perdatur, da Episcopus beneficium? Quod quadrupliciter contingit. Primo, quia acquirit aliquod tempore, quo ante non habebat, nec erat debitum: & tunc est clara simonia, quando propter timorem non acquirendi illud, da beneficium ut si Rex, vel aulicus comminaretur Episcopo, quod, nisi det beneficium Petro, non promovebitur ad pinguiorem Episcopatum. Quod quidem licet ita absolute dirigatur ab aliquibus, at intelligendum est, quando Episcopus speraret illud temporale commodum tamquam pretium beneficij, quod confert, sicut quando non sperat ut pretium, sed intendit amicitiam, & timeret illam perdere, & incideat in indignationem, ex qua amicitia sperat commodum temporale, & ex indignatione conterat timet illud perdere: tunc enim non est simonia. Quod si timeret incurreretur tantum excedendi a gratia, & inde consequenter sequatur, quod Episcopus timet, quod non afferat ad pinguiorem Episcopatum, vel illi dicitur quod excedendo a gratia Regis, non promovebit illum, non est simonia contra beneficium propter hunc timorem. Si tamen Rex Episcopo comminaretur, quod nisi beneficium conferat, non promovebit illum, vel aliquis alias eadem Episcopo minaretur, se conaturum apud Regem, ut non promovere illum, & hoc timore beneficium conferret, est simonia.

3 Secundo modo potest contingere, quando incurreretur metus perdiendi rem alijs debitum: ut si Episcopus timet, ut sibi solvat. Tertio modo, quando propter temum rem conservata bona temporalia, quae possidet, ut si latro vellici bonis spoliare Episcopum, & ipse promittat, vel conferat illi beneficium, ne illum spoliat: & in his duobus casibus multi dicunt, esse simoniā. At fatis probable est, & fortis probabilis, non est simoniā: quia nil recipitur, ut pretium beneficij, sed quod alias erat debitum; id non est pretio estimabile.

4 Quartu modo potest contingere, quando Episcopus conferat beneficium propter timorem perdendi vitam, honorem, vel famam: si enim incurreretur illi hic metus, & ad hanc vitandam conferret beneficium, non est simonia, quia in hoc casu metus non habet rationem pretii, cum hinc nihil recipiat.

5 Ex ditis sit, quod duobus potentibus unum beneficium & electore inclinante suam voluntatem ad indiguum, vel ad minus dignum, est simonia pretio redimere hanc vexationem, quia tantum habet jus ad rem.

DUBIUM XXX.

An sit simonia pretio redimere vexationem circa beneficia.

1 Exemplum esse potest, si Paulus per injuriam impedit an posuit beneficium, vel Episcopatum obtineat, an posuit Petrus largiri Paulo pecunias ad redimendam suam vexationem, & fe ab illa injurya liberandum, ut sic possit obtinere beneficium.

2 Supponendum est, quod sicut anima dat corpori triplices esse, scilicet vegetare, sentire, ratiocinari, & primum est imperfectissimum, sic intendens beneficium est in triplici gradu: primus est remotus, & imperfectus, qui dicitur iustus acquirendi modus, seu petendi, vel se opponendi: secundus jus ad rem, quod perfectus est primo, non tamem est omnino perfectum, & est jus, per quod habet aliquam actionem ad petendum coram iudice, non tamem habet rem illam acquistatur; ut si quis, mihi promittit eum, habeo jus ad rem, non tamen jus in re, & hoc jus acquiritur in beneficio per electionem, presentationem, renunciationem, &c. Tertius est jus in re, quando per collationem beneficij cum impositione piley datum titulus, vel dominium rei; qui titulus deinde magis confirmatur per possessionem pacificam. Unde non dicitur jus acquisitum in re, donec accedit superioris actio, scilicet collatione. Sic Henricus in suis scriptis, & secundum modum, nempe iuris ad rem, docet Nav. cap. 17, num. 69. Hoc supposito,

Dico primo, duas esse regulas certissimas in hac re.

Prima est: simonia est, pecunia redimere vexationem, dum quis habet tantum jus ad rem, ut si electus iustus vexatur, ne debet sibi collatio beneficij. Ratio, quia cum adhuc haec beneficium non sit suum, patratur pecunia via ad obtainendum beneficium.

Secunda est: non est simonia pecunia redimere vexationem, quando quis habet jus in re, ut si possidor beneficij iustus vexatur circa illam. Et ratio huius secundae regulae est, quia cum illud beneficium sit iam suum, non patratur pecunia viam ad aliquod spirituale obtinendum, sed ne circa rem suam vexetur, quae vexatio quid tempore est.

4 Nota primo, intelligi secundam regulam, quando clare vexatio est iustitia; in dubio enim est licere. Item, quod hanc vexatio, cum sit quid temporale, non possit remediari aliquo beneficio dato, quia jam beneficium venderetur.

5 Secundo nota, quod etiam ante ius acquisitum in beneficio licet aliquando redimere vexationem, pretio dato: ut si quis ante electionem per vim, aut fraudem impeditur, ne se opponere, vel diffidere coram Episcopo, vel ipi impedire, ne elector eum eligeret. Et licet aliqui hoc limitent, quando sic impediens potest obesse, non tamen prodest; unde si possit etiam prodest, effectus nominatio pretio redimere hanc vexationem: ut si hic impeditus est unus ex electoribus, vel patronus, qui debet praefestare, quia tunc non confert dari pecunia solidum ad redimendam vexationem, sed etiam, ut adjuvet ad obtainendum beneficium: at verius est licere, etiam quando sic impeditus potest prodest: quia non do pecuniam, ut profit mihi, sed redimo vexationem in jure jam qualiter, scilicet mea libertate, mea fama, quod licet est, juxta primam regulam. Et licet aliqui adhuc limitent, licere in hoc casu redimere vexationem, quando aliquis vi illata impeditur; sicut quando impeditus mean electionem per subornationem, & mulera, que electoribus conferret, ne elegerint, tunc enim non licet pretio redimere vexationem; alii vero hoc admittunt, quando impeditus potest obesse, non tamen prodest secundum ius si vero possit etiam prodest, dicunt esse simoniā: at fatis probable est, non esse simoniā pretio redimere talen vexationem, licet impeditus per subornationem potest etiam prodest. Ratio, quia iusta damnatio, tamquam simoniā, redemptionem vexationis in beneficio ante ius acquisitum in re, loquuntur quando vexatio est immediate circa ipsum debitorum, scilicet si totum sit dignus, vel dignior, & electores, me reliquo, vellem indigneum eligere; tunc enim tantum licet dare, ut eligatur dignus in communione; alii vero dicunt, licere dare, ut eligatur dignus in communione, non tamen ut hinc dignus eligatur; at dicendum est, esse simoniā dare, five ut eligatur dignus in communione, live in particulari; quia datur pretium pro re spirituali; sicut si quis daret pectum sacerdoti, ut ministaret Sacramenta in communione.

rollarii non esse de jure divino, sed humano, & potest probari ex his, quæ diximus supra dub. 26. conclus. 2. numero 9.

3 Secundo infertur, quod electione etiam facta à majori parte, si detur aliquid contradictori; ut cetero à contradictione, est simonia, licet contradicatio est iusta.

4 Tertio infertur ex ditis, non esse simoniā dare premium aliqui, ne impedit, quia electio juridica fit; quia hoc non est parare viam ad beneficium. Similiter, quando etiam erat electus, quia tunc habet jus quicunque in electione. Et licet aliqui Doctoris dicant, est simoniā, quando datur premium, ut impedit electio juridica de hoc, vel illo: at ex ditis constat, hoc licere, quando revera non offertur premium, ut suffragentur huic, sed ne per vim, vel fraudem impedit electionem hujus, hoc enim est redimere vexationem.

5 Secundo dico, quod licet aliqui dicant, quod facta electione, si confirmator nolit confirmare iustitiae, licet pecunia hanc redimere vexationem: at verius est oppositum, quia non habet iusta ius in re.

6 Tertio dico, quod licet aliqui sati probabilitate dicunt, quod facta collatione beneficij, si quis iuste impedit accipere possessionem, non potest pecuniam hanc redimere vexationem, quia possessio beneficij quid spiritualiter est; et probabilitus est licere, quia tota spiritualitas possessionis per collationem. Idem est, quando alius omnino iuste possidens, mean possessionem liquido, & clarējunt impedit. Item potest dari pecunia, ut praebenda mea per iuramentum alteri data recuperetur.

7 Quarto dico, quod licet aliqui sentiant, quod si posse beneficium expellatur ab eo, postquam expulsi est, cum praetalo, five a tyranno, non licet pretio redimere vexationem: at verius est licere, quando à tyranno, quia quia habet autoritatem spoliandi.

8 Ultimo dico, quod licet simonia dare alteri pecuniā, vel pensionem, ne se opponat contra me ad beneficium, quia pecunia paro aditum ad beneficium. Similiter est simoniā dare illi pecuniā, vel pensionem, ut despat ab oppozitione. Similiter est simoniā facere pactum cum altero hoc modo, ne se opponat ad hoc beneficium contra me, & ego non me opponam contra te ad secundum beneficium; quia obligatio hac non se opponet ad beneficium sequens est prestitio estimabilis; at licet eorum prior beneficium obtinetur, quia alter non se oppropit, non est simonia completa, donec alter adimplat, quod promisit, scilicet non se opponere: & sic usque tunc licet retinet beneficium.

DUBIUM XXXI.

An possit quis redimere decimas ab iusto posse posse, dare pecunia.

1 R Espondet, posse: quia hic non redimitur jus ad decimas, cimas, hoc enim semper manet apud Ecclesiam; sed decimas ipsa, que temporales sunt: unde accipiens pecunias iustus est, non tamen simoniā.

DUBIUM XXXII.

An quando sede vacante, electores Pape vellet eligere indignum, licet pretio redimere hanc vexationem, & procurare ut dignus eligatur.

1 Causa inter omnes, licere offere pretium, ne eligatur indignus; quia per hoc non patratur via ad beneficium, sed evitatur peccatum, & damnum Ecclesie; quæ habet ius in re, ut eligatur dignus. At dubium est, an licet offere pretium, ut eligatur dignus in communione, vel dignus in particulari; & quoniam dicant aliqui, quod licet dare pretium, non tantum ut eligatur dignus in communione, sed etiam ut eligatur dignus in communione, & electores, me reliquo, vellem indigneum eligere; tunc enim tantum licet dare, ut eligatur dignus in communione; alii vero dicunt, licere dare, ut eligatur dignus in communione; alii dicunt, licere dare, ut eligatur dignus in communione, non tamen ut hinc dignus eligatur; at dicendum est, esse simoniā dare, five ut eligatur dignus in communione, live in particulari; quia datur pretium pro re spirituali; sicut si quis daret pectum sacerdoti, ut ministaret Sacramenta in communione.

DUBIUM XXXIII.

An duobus litigantibus super aliquo beneficio, licet pretium, vel pensionem alteri offerre, ut à lito desistat.

Primum dico, quando quis etiam obente, & possesto beneficio vexatur justè, quia quis vult eum justè depone, vel iustè acculare, vel prætentit jus in illo beneficio, & sic vel agitat, vel vult agitare item, que non est evidenter iusta, efficit simonia premium dare, ut ab hoc Episcopos pollet ei conferre, quia non pertinet ad eum collatio illius, non pollet Episcopus facere talam permutationem: non enim potest Bullas expeditas in favorem Pauli transire in favorem Petri, bene tamen pollet dare beneficium Paulo, ut simpliciter renunciat juri suo, & postea Petrus sibi provideat de securitate beneficii.

Tandem potest quidam patronus cedere in alterum jus, quod haberet præsentia ea conditione, ut alter præbeat autem Ordinarii est simonia.

De simonia confidentiali.

DUBIUM XXXIV.

Quid sit simonia confidentialis, id est, in quibus casibus contrabatur.

Hoc dubium locum præcipuum habet duos motus proprios Pii IV. & Pii V. quorum tenorem referuntur in Manuali, c. 23. num. 10. Queruntur in summa Lat. nov. 2. simonia: cum enim haec simonia sit de solo iure Ecclesiastico, non enim datur temporale propria, sed datur beneficium vel curia reservazione fructus, vel cum pado, ut restituatur; maximè pendet ex intelligentia iuris Ecclesiastici, & præcipuus horum duorum motuum proprium, in quibus magis explicatur haec simonia, & gravissimi plectur peccati.

Secundo modo, quando jus est debitum, ut si ambo prætenderent jus ad beneficium, possent licet convenire inter se, sub beneficio tamen Papæ, & semper dependentes ab illo, ut alteri datur beneficium, & alteri penitus, modo tamen datur antequam accedit confessus Papæ, etenim manifesta simonia, ut statim corollario primohinc inferendo probabo. Nec potest hoc padum fieri auctoritate Episcopi, quia (*ut infra dicam*) nullus inferior Papa potest constituite pensionem super beneficio. Et, quando à summō Pontifice alteri ex litigantibus conceditur penitus, non est ad redimendam vexationem, quia tunc nulla est vexatio, sed ex sua potestate, propter bonum pacis.

Secundo modo possunt convenire, ut alter renunciet jus suum in alium, & quod datur ei aliud beneficium, & hoc est licitum, etiam si pro tempore renunciat, quia est permutatio spiritualis cum spirituali, debet tamen fieri cum auctoritate Praelati, qui habuerit auctoritatem facientem talam permutationem: quare Episcopus pollet facere talam cordiam, quando ipse pollet præfare auctoritatem permutationis beneficiorum. Quod debet intelligi quando ambo habent jam ius quantum in talis beneficio, quia si tantum haberent ius ad rem, talis permutatione est permitta in iure, ut dicam *infra*, & tenet *Rebus præc.*, tit. de supervergat, num. 34. Ex his.

4. Infertur, quod si duo litigantes super quadam beneficio, supervenientibus aliis simoniacis, convernunt, ut se mutuū juvent contra alios, & alterutrum illorum, qui obtempererint, alteri confiteretur pensionem, & impensis essent communies, sub certa pena, nisi scilicet contradicunt: quae omnia Papa reteruntur excepta pena, & statim se adjuvarunt, & alter eorum defitit, & sic alter obtinuit beneficium, et simonia, quia non reteruntur Papa padum illius penæ. Item, qui, etio omnia voluntati Papa subdidissent, benefacit Papæ non excusat, nisi postquam fuerit prædictum: qui enim pacifacit circa beneficia cum benefacio Papæ, si ante illius imprestatum exequantur sunt simoniaci, ut docet *Nav. summa Lat.* cap. 23. num. 168, in fine, & ubi *infra*, quia dispositio conditionalis nol prodest donec conditio impletatur, c. si pro te, de rescript. in 6. & 9. omnis, in fin. de ver. oblig. & adiutorium fuit prædictum aene beneplacitum Papæ, Sic *Navar. lib. 5. consil. tit. 3. de fin.* cons. 6.

5. Secundo infertur, quid dicendum sit ad hunc casum: Due litigant super quadam beneficio, quod ambo possident, sicutque eo spoliari, & sequestrari sunt fructus: padū sunt confitenti Papæ, ut alter eorum obtineret beneficium, constituta certa pensione alteri: interim tandem, quod expeditio ex Romana Curia veniret, tolleretur sequestratio fructus, & uterque perciperet medietatem fructuum collectorum, & hoc firmum maneret, licet Romanæ negotiorum non expediretur, & lis effet prosequenda, est spirituale, & circa illud inierunt padum alter renunciatur iuri ad beneficium, nec hujus padū est facta mentio Papæ: immo intitul est padum, ut etiam Papa non præfaretur confitenti contractui, sic fieret,

6. Tertio infertur, quid dicendum sit in hoc casu: Petrus & Paulus habebant ius in quadam beneficio, & ambo habebant litteras Apostolicas de provisone illius. Petrus petit a quadam patrono, ut præfarentur Paulum ad aliud beneficium, quod Episcopus ei conferret hac lege, ut renunciatur iuri, quod habebat ad aliud beneficium: dicendum enim est, quod si haec auctoritate Episcopi, explicando ei padum, est licitum, quia est quasi permutatio unius

Lib. II. Cap. III. Dub. XXXVII. XXXIV.

spiritualis pro alio, & modo Petrus per Bullas, quas habet, pollet iustè retinere beneficium illud, aut quando Episcopus pollet ei conferre, quia si non haberet ius sufficiens per Bullas ad retinendum tale beneficium, nec collatio illius, non pollet Episcopus facere talam permutationem: non enim potest Bullas expeditas in favorem Pauli transire in favorem Petri, bene tamen pollet dare beneficium Paulo, ut simpliciter renunciat juri suo, & postea Petrus sibi provideat de securitate beneficij.

Tandem potest quidam patronus cedere in alterum jus, quod haberet præsentia ea conditione, ut alter præbeat auferat. Et similiter renunciant litteris Apostolicis super provisione beneficij pro pecunia, et simonia; An vero potest arbitris hos compонere, dando alteri beneficium, videatur c. nisi est, de præb.

7. Secundo dico, quod si datur beneficium, vel penitus, ut deficit ab illo iure, et simonia iure Ecclesiastico, nisi fiat auctoritate superioris, si vero datur pecunia, et simonia iure divino: unde etiam auctoritate Papæ non potest esse licitum.

8. Tertio dico, quod si datur beneficium, et simonia confidentialis, & non est ampliandus ut penalitas, & odiolus: tum etiam, quia dare, vel promittere cedens fructus simoniam arguit, sed non confidentiam: si dare, vel promittere alii, vel alii, quia hoc arguit, quod regnans confidit regnatarum, & convenient cum eo, ut daret alii. Hæc *Navar.* Non obstantem verba positiva in proposito, quia numquam dicit arguit confidentiam ex sola reservatione fructum, sed simul dicit, *Beneficia quæ alios disponunt, vel inserviunt, ut de illis possint possidere*, quod manifesta est simonia confidentialis, ut nos etiam diximus. Et in fine, ubi potest proprius motus conjectura, non dicit esse simoniam confidentialis, eo quod regnans percipiat possidere fructus, sed esse conjecturam: in fine enim conjecturari potest, non purè datum esse beneficium, sed in depositum, & confidentiam. Hanc sententiam tenet *Navar. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 48. in fine*, & *consil. 76. n. 6. Et in novi, consil. 33. & 76. n. 6. Pro eadem sententia faciunt *Navar. lib. 2. de res. c. 2. n. 436. Et Aragon. 2. 2. q. 100. art. 6. sub finem*, ubi dicunt, regnantes beneficium reverlande sibi pensionem ab illo Papæ licentia, non incurrire excommunicationem, nec teneri alterum dimittere beneficium: quod omnino falsum est, si haec effet simonia confidentialis.*

9. Quartu dico, quod si datur beneficium, et simonia confidentialis damnata in dictis motibus incurruntur in his casibus.

Primum regnans beneficium cum pacto tacito, vel ex profilo, ut regnatarum regnans illud beneficium aliquando in favorem ipsius regnantis, vel alterius, et simonia confidentialis damnata in illo motu proprio Pii V. ut si regnans beneficium, cu quod est irregularis, vel alter impestitus, vel propter item sibi motum, quia alter, in quem regnans, est potenter ad vinecandam item, ut obtenta dispensatione: vel vitoria litis, possidere sibi restituatur item beneficium. Sic habetur causus hic expressus in eum motu proprio, et docent *Navar. lib. 5. consil. tit. 3. de simon. consil. 48. in fine*, & *consil. 76. n. 6. Salzedo super præf. Bernard. Diaz, cap. 91. cuius titulus est simoniaci, sub finem. Manuel 2. tom. summa, c. 56. nu. 7.*

10. Similiter est simonia confidentialis ibi damnata resurgere beneficium cum pacto, vel regnatarum det aliquos fructus potenter illius alii ab ipso regnante. Pater, qui expresse dicitur in motu proprio Pii V. damnatur bic causa ut confidencia simoniaca. Sic *Manuel edem. 7. Salzedo. lib. 10.*

11. Similiter est simonia confidentialis ibi damnata resurgere beneficium cum pacto, ut regnatarum det aliquos fructus potenter illius alii ab ipso regnante. Pater, qui expresse dicitur in motu proprio, Sic *Nav. 4. consil. 48. in fine*, & *consil. 76. n. 6.*

12. At dubium est, ut regnare cum pacto, ut regnatarum det aliquos fructus beneficium ipsius regnanti, sit simonia confidentialis damnata à Pio V. quidam enim id affirmant, et potest probari.

Primum, quia ex procēto dispositionis colligitur causa finalis & intentio disponentis, l. finali, ff. de heret. infi. & docent *Nav. summa Lat. 2. c. 23. n. 109. & quod autem, &c. & quādā, de retrōf. except. 8. a. 1. 8. 9. Lnd. Gomez regula de annali potest, g. 1. Mandatis regula g. 9. Cancel. g. 5. n. 3. Gut. 1. 2. tract. g. 89. n. 5. 6. At Pius V. in premisso dicti motu proprii significavit malum, quia ex simonia confidentiali, quam ibi ponit, sequatur, dicit haec. Beneficia in aliis depositum, & in plurim fructus ipsorum ait ministrantur, & quibus ipsi placent: aii ut beneficiis iustificationis, aut aliis nefitibus afferunt, facta interdum circuitu retrocessione, cum reservatione fructuum: aliis aliis beneficiis dari procurant, ut de illis possidendum ad libitum summa disponant, fructus etiam percipientes illos. Ecce quoties repetit, quando eidem fructus referuntur.*

Secundo, quia in fine motus proprii inter conjecturas, quibus simoniaci confidencia probatur, ponit haec Pius V. quando regnans post fidam resignationem, & acceptam ab aliо beneficio possessionem, adhuc percipit fructus. Item quia si regnare cum pacto, ut det aliis fructus, et simonia confidentialis ergo & cum pacto dant idem regnanti fructus, eadem enim videtur ratio. Si tenet *Corduba summa*, g. 9. 32. *Manuel dict. c. 161. num. 7. Salzedo dict. ca. 91. sub finem. Navar. lib. 5. consil. tit. 6. finis, in motu consil. 75. n. 1. Mafordus de probat, rem. 3. conclus. 1307. à nro. 3. ad 8. Mayol. de irregular. l. 5. c. 45. n. 5.*

13. At tertius est, non est simonia confidentialis damnata in dicto motu proprio. Probatur, quia motus proprius explicans quando confidetur simonia confidentialis, dicit haec: si quis ex resignatione, vel cessione beneficij simpliciter, aut cum circuitu retrocessione receperit beneficium, ut eidem dimittentur, vel alteri confidetur posca, aut eius fructus, vel eorum pars alii, vel alii conceduntur, vel pensiones salvantur ex eisdem, simonia confidentialis confidetur. Ecce quomodo, quando regnatur beneficium cum pacto, ut postea restituatur, dicit motus proprius, eidem dimittentur, vel alii; at quando loquitur de pacto restituendi fructus, non dicit, idem, vel alii, vel alii, vel alii. Item quia statim immediata traditio motus proprius, quando habens potestatem confidetur, vel præfarentur, confert, vel præfarentur cum pacto restituendi fructus dicit: Ad utilitatem confidetur, vel cadentem, vel alterius, vel pensionem illius: vel alii, quem potest, collator, vel redditus significaverit, pensionem. Ecce quomodo dicit esse simonia confidentialis, quando collator,

14. Adverte tamen, quod, ut incurvantur penas, quia ex renuntiacione, five confidentialis, five cuiuscumque simonia, non est opus, ut renuntiatio valeat, quia semper quando res spiritualis venditur, non valeat, & tamen incurvantur penas: sed fat est, quod valeret, si non obstat simonia, fuscus si est actus, qui non valuerit, etiam si nulla simonia intercederet, ut si quis regnans beneficium sine auctoritate superioris, qui potest renuntiacionem admittere in confidentialia, non incurrit penas, quia ex renuntiatio est.

ib. Sanchez Consil. Moral. Tom. I.

selligatur ab aliis beneficiis, si illa habent, & à collatione, presentatione, & electione, si illis competit, & ita genere docti juniores.

22 Nota, quod quando beneficium resignatur, ut unius monasterio, vel alii loco religioso, potest designari à resignante locus ille religiosus. Nec de hoc casu loquitor motus proprius. Sic docti juniores.

23 Secundo dubitatur circa eundem motum proprium, an licet resignanti nominare successorem, non deducendo in pacum ut ipse detur, sed significando collatoris, ut si velit, det ipse. Quidam juniores dicunt, quod si fiat ante renunciam, non caret scrupulo, quia Pontificis intendit evitare omnem modum successionis: at si fiat post factam liberam resignationem in manibus Praelati, nullum esse scrupulum nominare successorem, & petere ut illi detur: & id ex illo exposito verum, & addo non videri contra motum proprium significare Praelato successorem, relinquendo omnino in eius voluntate provisionem, & ita illa verba, *Caveant in natus, aut verbis, &c.* intelliguntur taliter, ut inducatur padum tacitum, vel exprium: aut de his assumendum promitto, vel intentio, intelligitur promissio, scilicet expressa, vel intentio in padum tacitum deducta: alias dictum erimus, quod punit solum internum. Et quia rigida verba in se continet motus proprius de confidentiis: qui tamen, ut dixi *sopra*, dub. 34. intelligitur juxta communem sententiam, quando intervenient pacum tacitum, vel exprium,

24 Tertio dubitatur circa eundem motum proprium, an patrono possit presentare ad beneficia hæc resignata consanguineos resignant, quia in prohibitione non loquitur cum his, sed cum collatoribus, ne illis conferant: quod potest intelligi, ne illis proprii motu conferant, leitus quando presentant etiam patronos praesentantes, id tamen intelligendum est, quando presentant contra id, quod ibi prohibetur: quod tamen non est praesentare consanguineos resignant, sed quod Praelati non admittunt nominationem succellorū factam à resignante. Et ita mihi videtur cum aliis doctis junioribus.

25 Tandem resignatio, ut sit valida, quomodo, & quando debet fieri in manibus Praelati, & an ante vacat beneficium, & penitus, in cuius manibus debet resignari, & an impetrans illud beneficium debet facere mentionem beneficii resignati, cuius resignatio nondum admisit, est à superiori, dixi *sopra*, capit. 2. de beneficiis, dub. 29.

Tria tamen addenda sunt iis, quæ ibi diximus.

26 Primum est, quod Episcopatu[m] renunciare quæ nisi in manibus Papæ, c. 1. de rerum, etiam non fit conferens, modis electus, & confirmatus, cap. inter, de translatis. Sic *Sylv.* verbo renunciatio, qu. 3. *Tab.* qu. 2. & *Resell.* qu. 2. idemque est de Abbate immediate pertinente ad Ecclesiæ Romanæ, capit. fin. de rerum, & c. c. *venerabilis*, de confus. *Sylv.* ibi. At vero Legatus possit admittere has renunciations, dicimus ubi de potestate Legati.

27 Secundum est, renunciatio beneficij, ut valeat, non necessario debet fieri in scriptis, quia hic causus non numeratur inter eos, in quibus requiritur scriptura, de quibus c. 1. de confus. in 6. Sic *Imola Clement.* unico, de rerum permittat, n. 36. *Sylv.* verbo renunciatio, qu. 2. *Tab.* ibi, qu. 2. *Resell.* num. 2. Et hi tres excipiunt renunciations Episcopatus, de qua loquitur textus 2. qu. 1. §. *Ecc.* & c. qualiter.

28 Tertium est, qualiter renuncias beneficium possit presenter? ad quod elucidandum statutum aliquot conclusione.

29 Prima conclusio. Renuncias per Nuncium beneficium potest presenter re integræ, cap. letita, de rerum. Secundum si res non sit integræ, cap. in causis, de electi, §. finali. Sic *Armill.* verbo renunciatio, num. 7. *Tab.* q. 10. *Sylv.* q. 2. dicit 4. ubi addit., rem non esse integræ, si superior excepta renuncias expectat de acceptance cogitate, argum. 4. fin.

30 Secunda conclusio. Qui imperavit licentiam renunciandi, cogendus est renunciare, cap. quidam, de rerum, ubi glossa rationem reddit, quia quod à principio fuit voluntarium, posse sit necessarium: & quod semel plauit, amplius dispergere nequit. Sic *Sylv.* *Armill.* *Tab.* ibi, qu. 1. *Resell.* 2. q. 1.

31 Tertia conclusio. Si quis constituit procuratorem ad renunciam beneficij, licet posset revocet facultatem datam procuratori, tenetili renunciatio facta per eum, si facta est antequam revocatio intaretur ipsi procuratori, vel ei, in cuius manibus renunciatio facienda erat, nisi per ipsos scilicet procuratorem, vel superiorum, vel alios malitiosè factum fuerit quoniam res revocatio ad eos ante renunciam pervenisset. Sic *Sylv.* ea quæ. 1. *Ang.* numer. 3.

32 Secunda conclusio. Auditoria superioris licitum est commutare unum beneficium pro alio. Sic habetur expressæ dicit cap. quidam, & docent omnes. Idem habetur cap. unico de rerum permittat, in 6.

6 Nota primæ, quod resignatio, & permittatio beneficiorum potest etiam fieri, possessione nondum habita; quia ante possessionem per collationem acquiritur jus in re, Sic *Archidiac.* *Dominicus.* *Joan. Andreas.* cap. penult. de præbend. in 6. *Mandolus de signat.* gratus, §. 1. *Resell.* 2. q. 1. *Ang.* de regeneratione. *Imola Clement.* unico, de rerum permittat, num. 9.

Idem Panormit. *Felin.* *Immola capitul.* ex parte Decani, de rescriptis.

33 An vero idem sit de procuratore dato ad petendam licentiam renunciandi, quod scilicet revocatio non profitante talen notificationem, consule gloriā *Clement.* unico, & renunciat. & *i. D. Dobres.* & *Panorm.* & *Dobres cap.* quidam, §. 1. renunc. Circa hanc conclusionem.

34 Nota primæ, quod si quando procurator renunciavit, iam oblitera, qui mandatum dedit, licet id ignoraret procurator, non valuit renunciatio, qui morte mandantis ceasavit mandatum. Unde vacabit beneficium morte, non renunciatio, c. ducum, de præbend. in 6. Sic *glossa de Cler.* ment. unico, verbi quæmedilibet.

35 Secundo nota, quod conclusionem hanc quidam literant, nisi qui mandatum dederat procuratori ad renunciandum, renunciari priusquam procurator eo mandato utrūcunq[ue] tunc licet procurator ignorat, valebit hæc renunciatio, & non ea, quæ posita per procuratorem; quia iam per prioren renunciacionem beneficium vacaverat. Sic *Felin.* c. ex parte Decani, de rescript. numer. 16. *Blaeus.* *Prob.*, quos refert *Cesar.* ubi *sopra*. Sed merito contrarium tenet ipse *Prob.* sibi contrarians, *Barbar.* & *Sextus*, quos refert, & sequitur *Cesar.* 4. dicitur, 2. part. cap. 4. in initio, num. 11. ubi inquit: negandum est in hoc casu vacare beneficium per renunciacionem illam factam à mandante, id ignorante procuratore.

36 Tandem hinc infertur, quod si Petrus dedit litteras Paulo, in quibus dabat potestatem procuratori, ut Romæ renunciaret beneficium in favorem dīci Pauli, si Petrus in itinere recipiat litteras alio, & ab ipso Petro, per quas conflat jam Petrum revocasse mandatum, & nullas litteras revocationis ad suum procuratorem Romanum, si Petrus sit diligens, & accedit Romanum, & præfentes procuratori litteras mandat; & tacet litteras, per quas sibi constat revocare, & sic procurator in ipsum renunciari, valebit renunciatio; quia nondum revocatio erat intentione procuratori, vel ei in colis manibus facienda erat revocatio; quod requiruntur iuxta dicta. Sic *Nazari*, in addit. ad lib. 1. consil. quas ponit post librum 5. tit. 9. de renunciatio, consil. unico.

De simonia in beneficiorum permutatione.

D U B I U M XXXVII.

An commutare beneficium cum beneficio, sit simonia.

1 S It prima conclusio. Commutatio beneficiorum facta ab alijs autoritate superioris, est simonia. Petet, quia ut talis prohibetur, c. quidam, & c. cum clm, ut rerum permittat, quare tantum eff de jure Ecclesiastico habet simonia, ut habet late *sopra*, dub. 24.

2 Nota quod aliqui limitant conclusionem, nisi beneficia sint in eadem Ecclesia, & sine onere: tunc enim possunt autoritate propria permittari. Sic *glossa dicto capital.* quidam, verbo Episcoporum, *Iacob.* ibi, *Hofst.* ibi, licet dicit tuum esse opolitum, & post factum tenent idem *Angel.* verbo permittatio, num. 4. *Imola Clement.* unico, de rerum permittat, 8. licet ante factum dicant, non esse confundendum.

3 At merito hanc limitationem rejiciunt alii, cum texus indistincte loquantur. Sic *Rebuff.* præx. beneficij, tit. de devolut. num. 92. *Panorm.* c. 1. quidam, in fine, & *i. Anton.* num. 6. *Joan.* in *Ligiano* dicta *Clem.* unico, *Armill.* verbo beneficij, num. 74. *Tab.* verbo Beneficium, 3. q. 15. *Sylv.* verbo permittatio 2. qu. 1.

4 Secundo nota, fallere conclusiōnem, quando agitur tantum de proprietate: ut cum duo Episcopoi litigant super aliqua Ecclesia, cui debet subiecti, quia sic possunt fieri permittatio, ut unus uom, alter alteram sibi subiectam habeat. Secundum si ageretur, ut talis in tali beneficio recipereetur, vel intolleretur; quia fieri non possunt sine autoritate superioris. Sic *Sylv.* ea quæ. 1. *Ang.* numer. 3.

5 Secunda conclusio. Auditoria superioris licitum est commutare unum beneficium pro alio. Sic habetur expressæ dicit cap. quidam, & docent omnes. Idem habetur cap. unico de rerum permittat, in 6.

6 Nota primæ, quod resignatio, & permittatio beneficiorum potest etiam fieri, possessione nondum habita; quia ante possessionem per collationem acquiritur jus in re, Sic *Archidiac.* *Dominicus.* *Joan. Andreas.* cap. penult. de præbend. in 6. *Mandolus de signat.* gratus, §. 1. *Resell.* 2. q. 1. *Ang.* de regeneratione. *Imola Clement.* unico, de rerum permittat, num. 9.

7 Secundo nota, quod intelligitur conclusio, quando quis non habet jus ad rem in beneficio, sed jus in re: nam si habens jus ad rem, commutaret illud jus cum habente beneficium, vel duo habentes jus ad rem per regnum, accessum, presentationem, electionem, optionem, vel aliam nominationem, commutarent ad invicem etiam auctoritate Episcopi, est simonia. Petet, quia iure tantum permittunt permutari beneficia sua, id est, in quibus habent ius in re, ut patet ex ea, unico, de rerum permittat. *Felicis* ibi, numer. 1. & ibi *Joan.* *Andr.* *Nazari* *Ligiano* c. 23. num. 100. coroll. 3. *Lud.* *Lopez.* 1. p. infracl. novi, cap. 299. fol. 904. *Panorm.* c. cum clm, de rerum permittat, numero 4. & *i. Anton.* numero 1. *Imola Clement.* unico, de rerum permittat, numer. 1. *Sylv.* *Permuntatio* 2. qu. 13. dicit 9. *D. Anton.* 3. part. tit. 15. cap. 3. §. 1. quæ. 10. *Nazari* lib. 5. consil. 1. 3. de *man.* consil. 22. *Rebuff.* præx. tit. de permittat, numer. 23. Hinc

8 Infertur primæ, quod duo habentes expectativas à Papa nequent ad invicem auctoritate Episcopi commutare: tam quia tantu[m] habent ius ad rem: tum etiam, quia gratia nisi est personalis, & sic non excedit personalam, cui conceditur, c. si cui, de præbend. in 6. *Sic Panorm.* *Imola.* *D. Anton.* notabilis 2. citati; & *Federicus* ibi citatus, *Sylv.* *Permuntatio* secundum quæ. 8. *Angelus* verbo permittatio, num. 2. Hinc

9 Secundo infertur, quomodo intelligatur id, quod dicit *Sylv.* referens *Iacob.* & *Hofst.* verbo renunciatio, quæ. 6. dicit 3. nempe non est simonia, si quis renunciatur litteras Apostolicas ad beneficium, commutans cum beneficio: intelligitur enim (ne sibi, & veritatis contradicit) quod litteræ non sunt ad beneficium vacantes, sed litteræ, quibus datur illi beneficium; jam enim habet ius in re per collationem Pontificis, & tantum deest possesso. Sic docti juniores.

10 An vero quando duo litigant super beneficio, licet commutare id ius pro beneficio, habet *sopra*, dub. 33. num. 3. verbi secundum modo.

11 Tertio infertur, non posse Episcoporum beneficium moum commutare, ut detur beneficium alterius meo amicis: quia textus d. cap. unico, dicit sua beneficia permittentes: & sic tantum potest Episcopus præstare auctoritatem, quando duos inter se commutant beneficia. Sic *Francis* ex cap. unico, de rerum permittat, in 6. numer. 3. & *Joan.* *Andreas.* *Federicus*, & *Communi*, ut refert, & sequitur *Nazari* *tab.* consil. 22.

12 Quartu[m] infertur, quod is, qui intra certum tempus tenetur dimittere beneficium, non potest illud permittare: tam quia id beneficium non omnino suum, tum etiam, quia si permittaret, non censeretur dimittere: ut si Papa dimittet cum aliquo ad duo curata, modo intra annum dimittit alterum. Sic *Rebuff.* referens *Roman* præx. beneficij, de dispensatione, ratione etatis, num. 8.

13 An vero curatus, qui non promovetur intra annum, & sic tenetur finito anno dimittere curatum, possit in fine anni permittare, dixi *sopra* lib. 2. cap. 2. de bœuf. dub. 22.

14 An vero incapax beneficij, ut illegitimus, vel qui non est naturalis in Hispania, si ex dispensatione obtinet beneficium, possit illud permittare, dixi *sopra* lib. 2. cap. 1. de accept. person. dub. 8.

15 Quinto infertur, quod beneficia, quæ sunt unita, vel extinta, & supplex post mortem ea habent, non possunt permittari: quia vacante absolute non possunt. Sic *Archibaldus* *Gamburis*, *Petrus de Ubald.* quos refert, & sequitur *Perez* lib. 1. ordinam, tit. 6. lib. 3. in fine, *Francis* cap. unico, de rerum permittat, in 6. num. 4. ubi subdit, statim ac renunciata causa permutationis vacare, & sic, si post revocationem debebat manere unitum, vel suppressum, sic manebit.

16 Sexto infertur, quod etiam beneficium, quod est unitum in vita possidentis, non potest permittari, quia possunt permittari: quia vacante absolute non possunt. Sic *Rebuff.* præx. tit. de vicariis perpetuis, num. 18. & subdit numer. 19. & 20. quod si quando resignavit fuit ignarus illius unionis, potest postea ad illud redire, per c. si beneficium, de præbend. in 6. *Panorm.* & *Felin.* c. cum venerabilis, de rerum permittat. Quare videndum est, quid jure communiceat hoc statutum sit. Et de utroque motu proprio mentionem fecimus, *sopra*, dub. 26.

17 Ideo dico primæ: Praelatus, cuius licentia potest fieri permittatio beneficiorum, est is, ad quem collatio, talis beneficij pertinet: & sic Episcopus id potest circa beneficia, que ad ejus collationem pertinent. Petet ex c. quidam, de rerum permittat, ubi dicitur id posse Episcopum, & c. unico, *edictum* tit. in 6. explicatur hoc, quando ad Episcopum pertinet collatio eorum beneficiorum, & docent omnes, & sic Extravag. Benedicti XI. quæ incipit *Dudum*, definitur non posse Episcopum, quando beneficium Pape referuntur: & sic, decimus illi a *Rota*, ut refert *Greg. Lopez.* l. 2. verbi *Novalis*, tit. 6. p. 5.

18 Immò idem est, quando ad Episcopum pertinet tantum confirmatione, modo intervenient consilii Collationum. Sic *glossa*, c. unico, de rerum permittat, verbi collationem, *Joan. Andreas* *i. Sylv.* *Permuntatio* 2. q. 2. *Ang.* verbo permittatio, n. 6. *Tab.* *Beneficium* 3. qu. 14. & similiter requiruntur *M. 3.*

